

BIBLIOTHECA
UNIV. JYVÄSKYLÄ
F. A. COVENSIS

kat.komp.

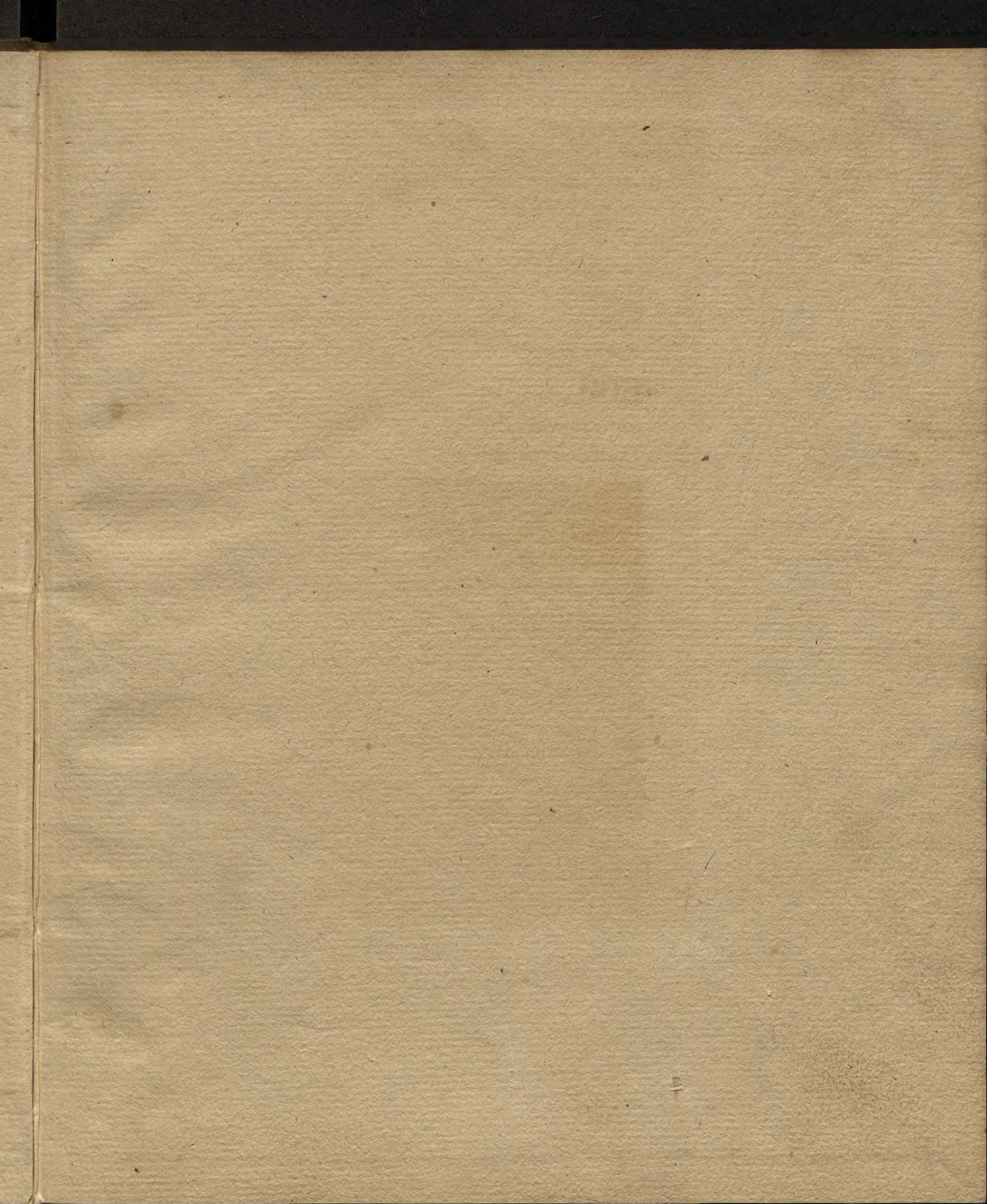
586190

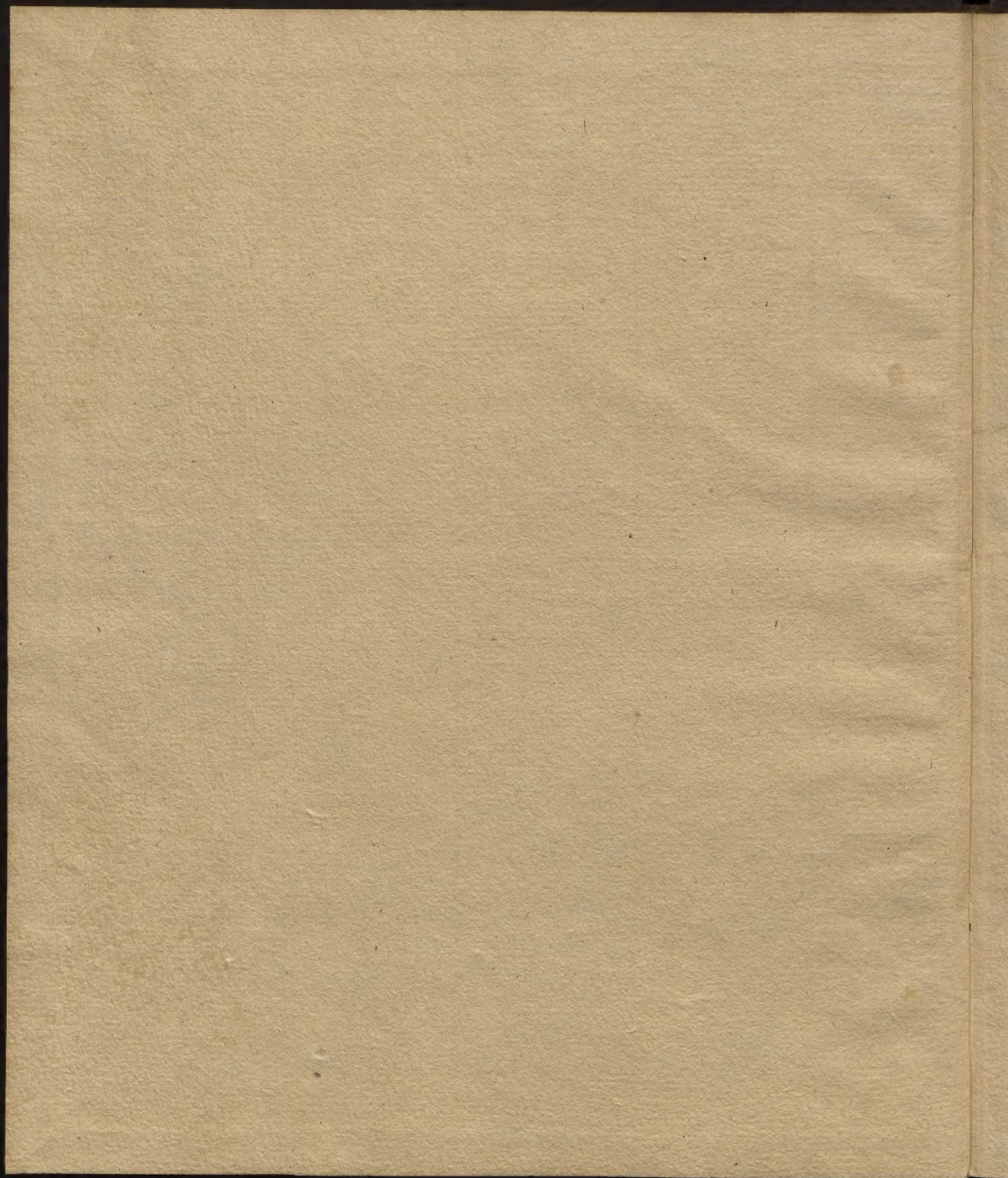
Mag. St. Dr.

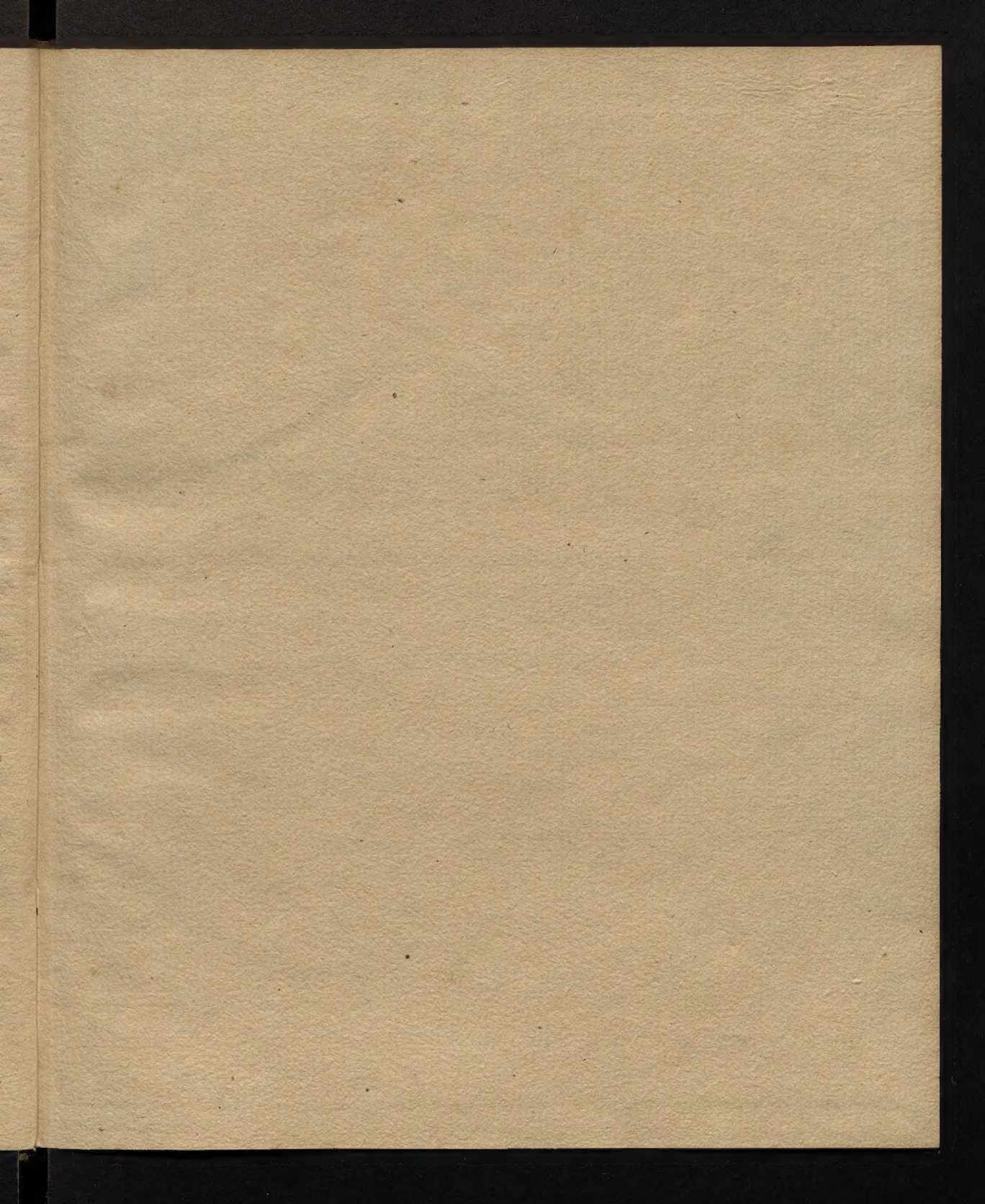
I

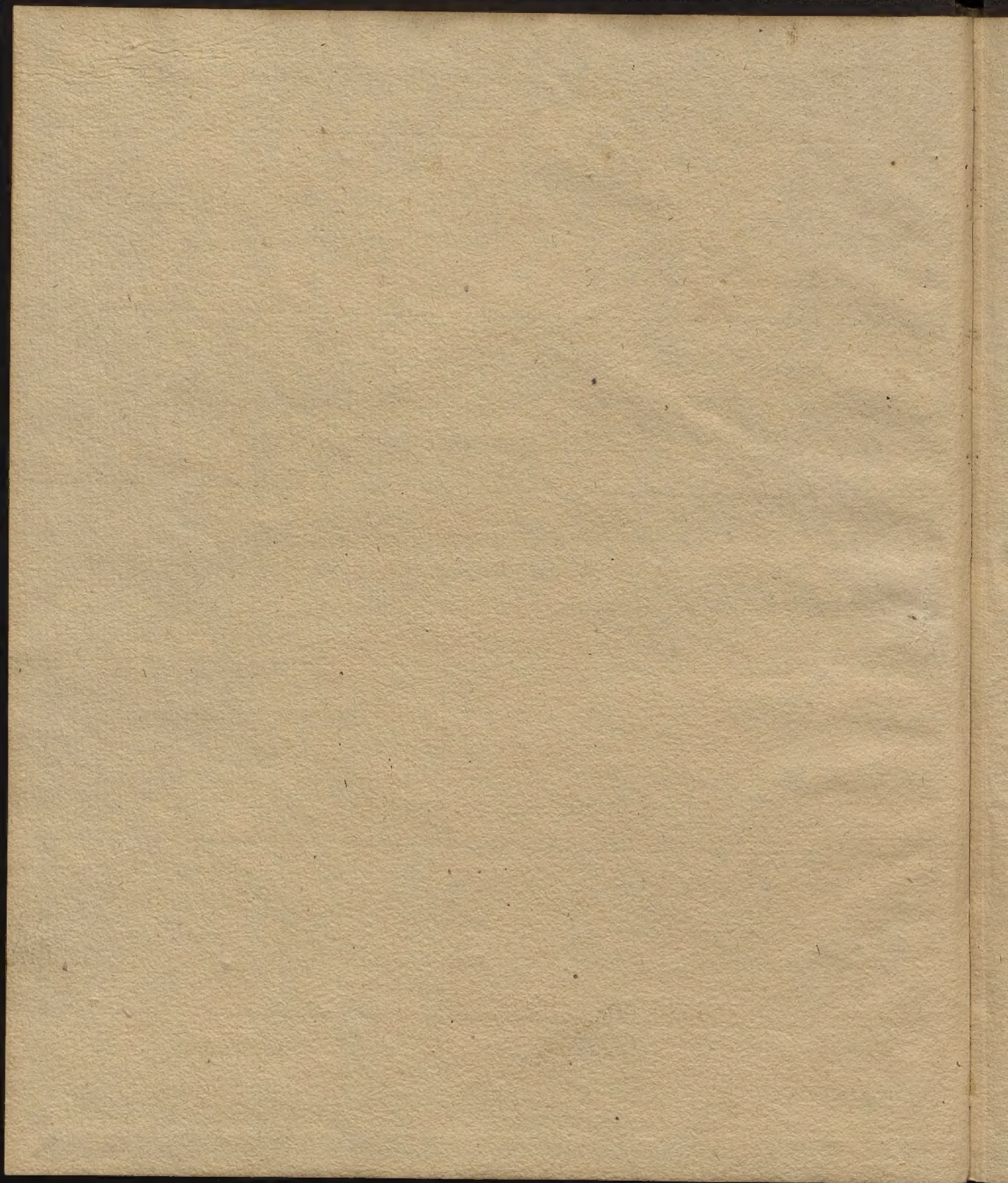
OD KSIĘGARZY
POLSKICH
Z OKAZJI
WSPÓLNEGO JUBILEUSZU
600-LECIA
UNIWERSYTETU
JAGIELLOŃSKIEGO
I KSIĘGARSTWA POLSKIEGO
PRZEKAZUJE
CENTRALA KSIĘGARSTWA
DOM KSIĄŻKI

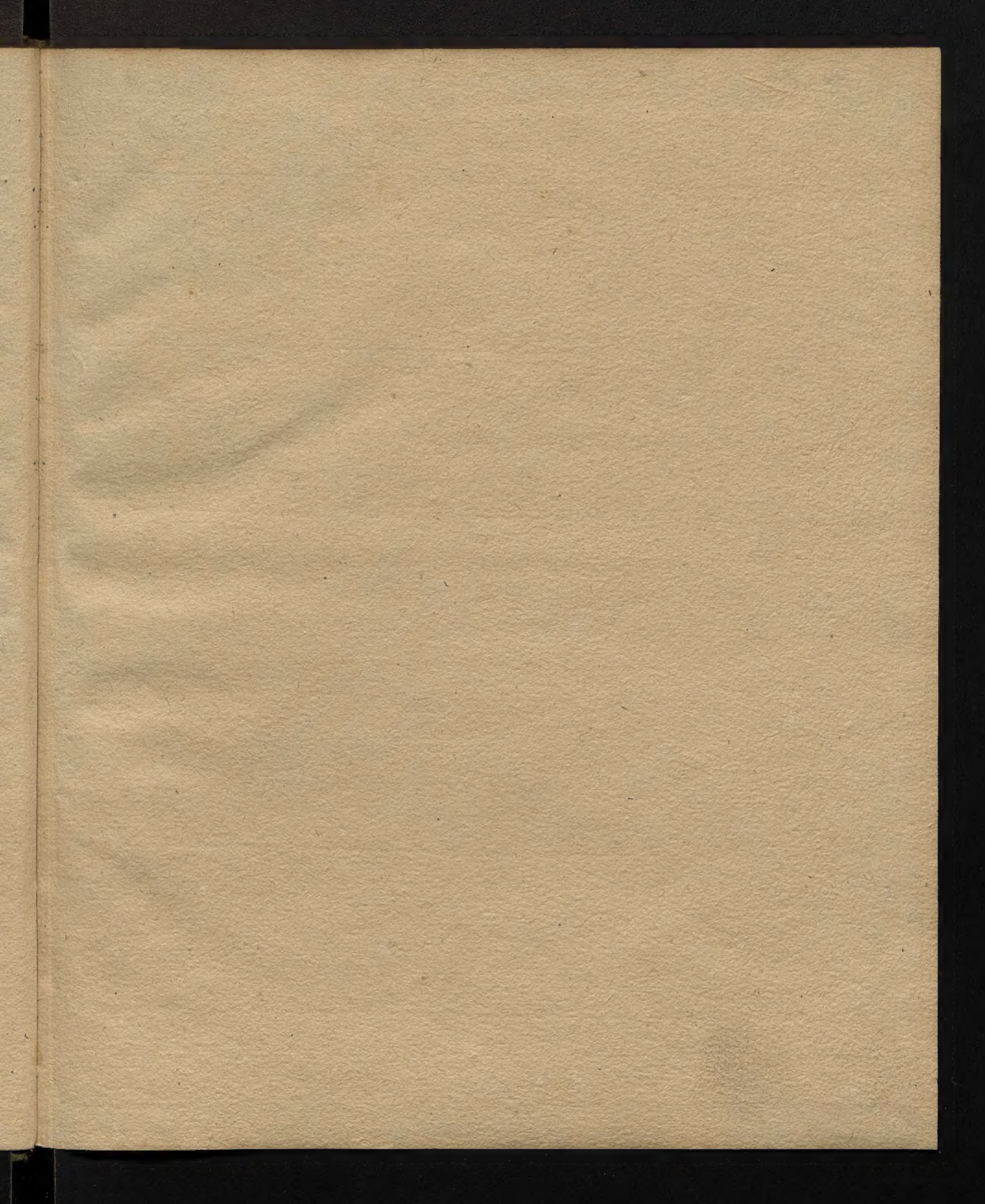
KRAKÓW, W MAJU 1964

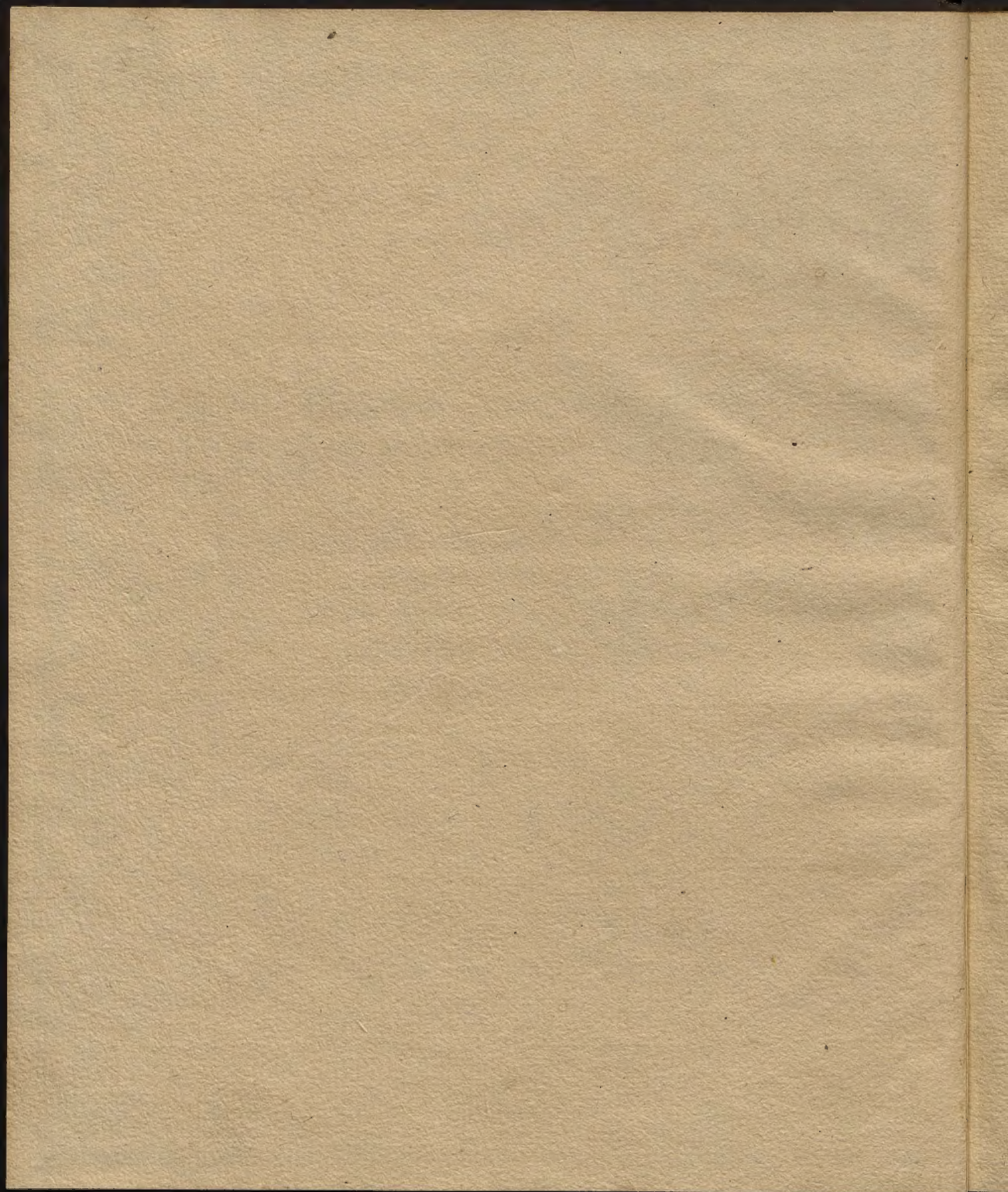

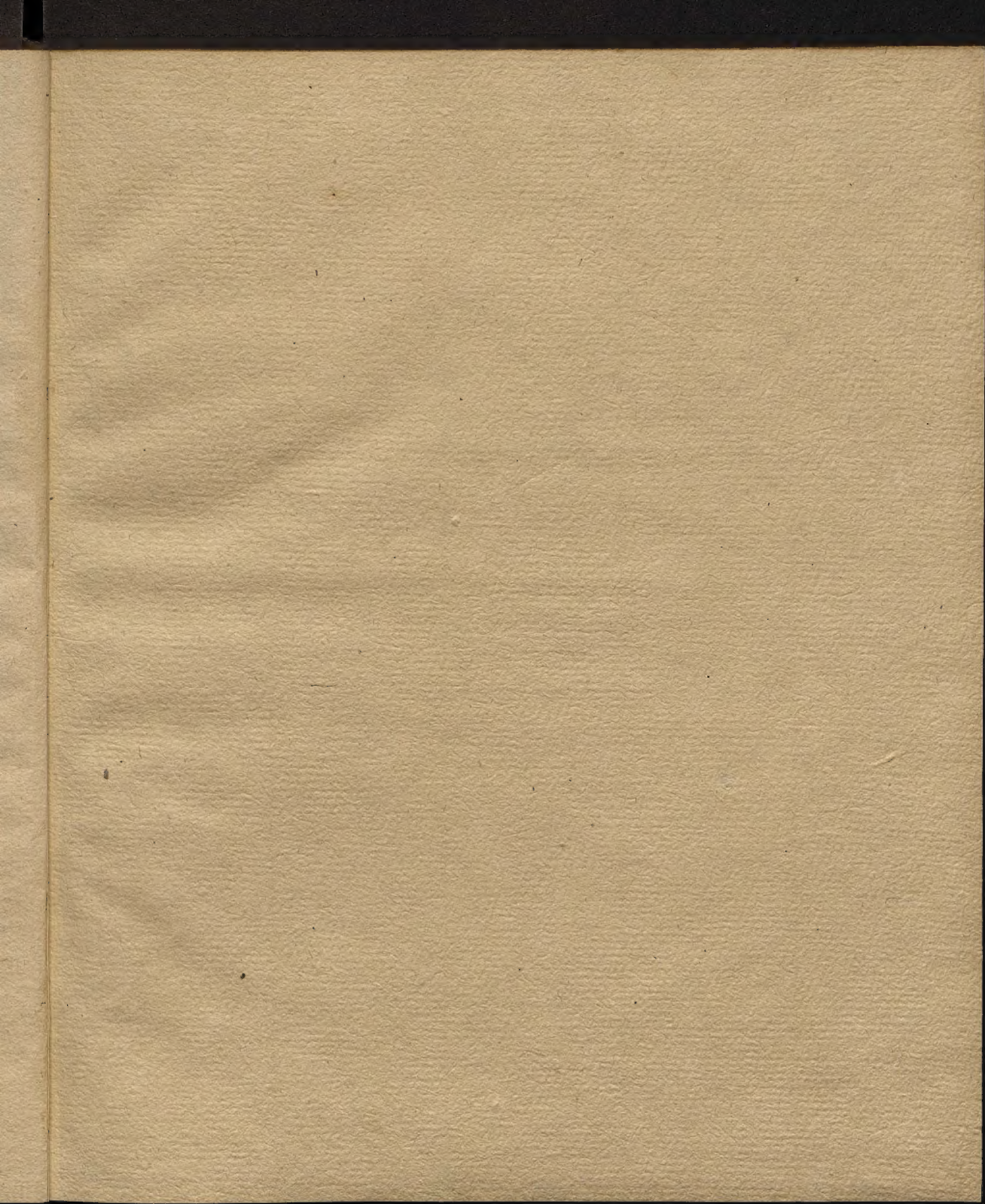

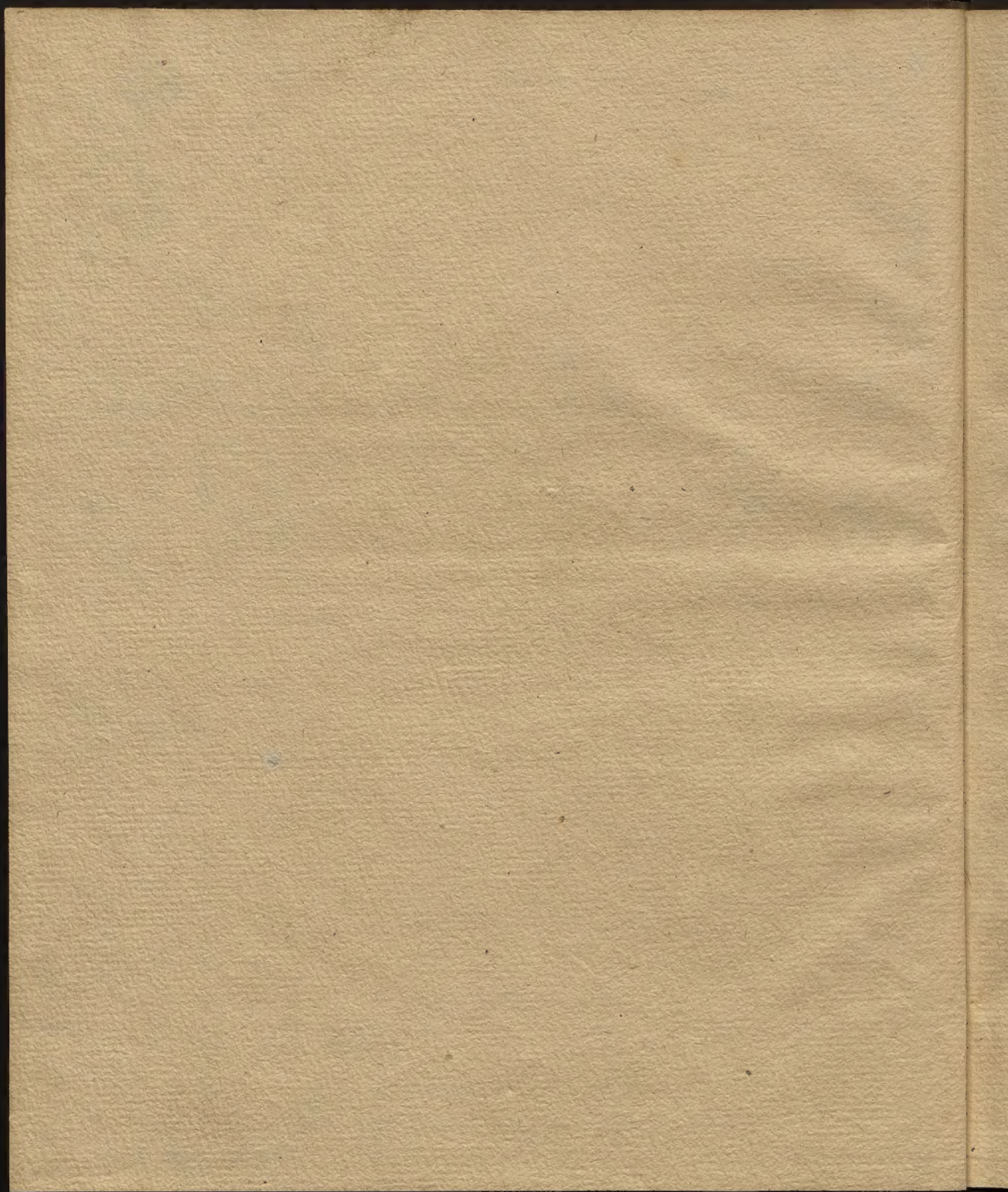

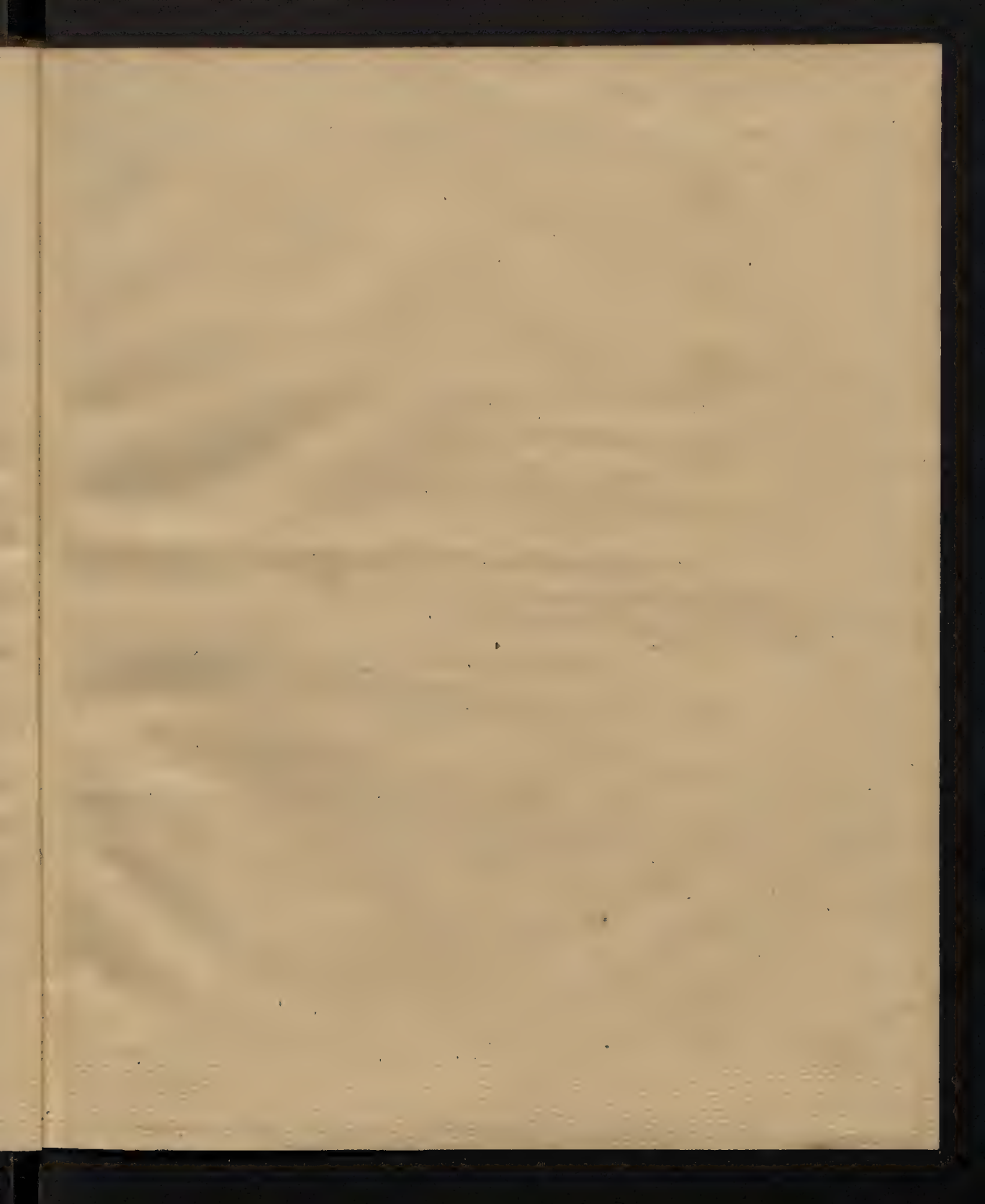

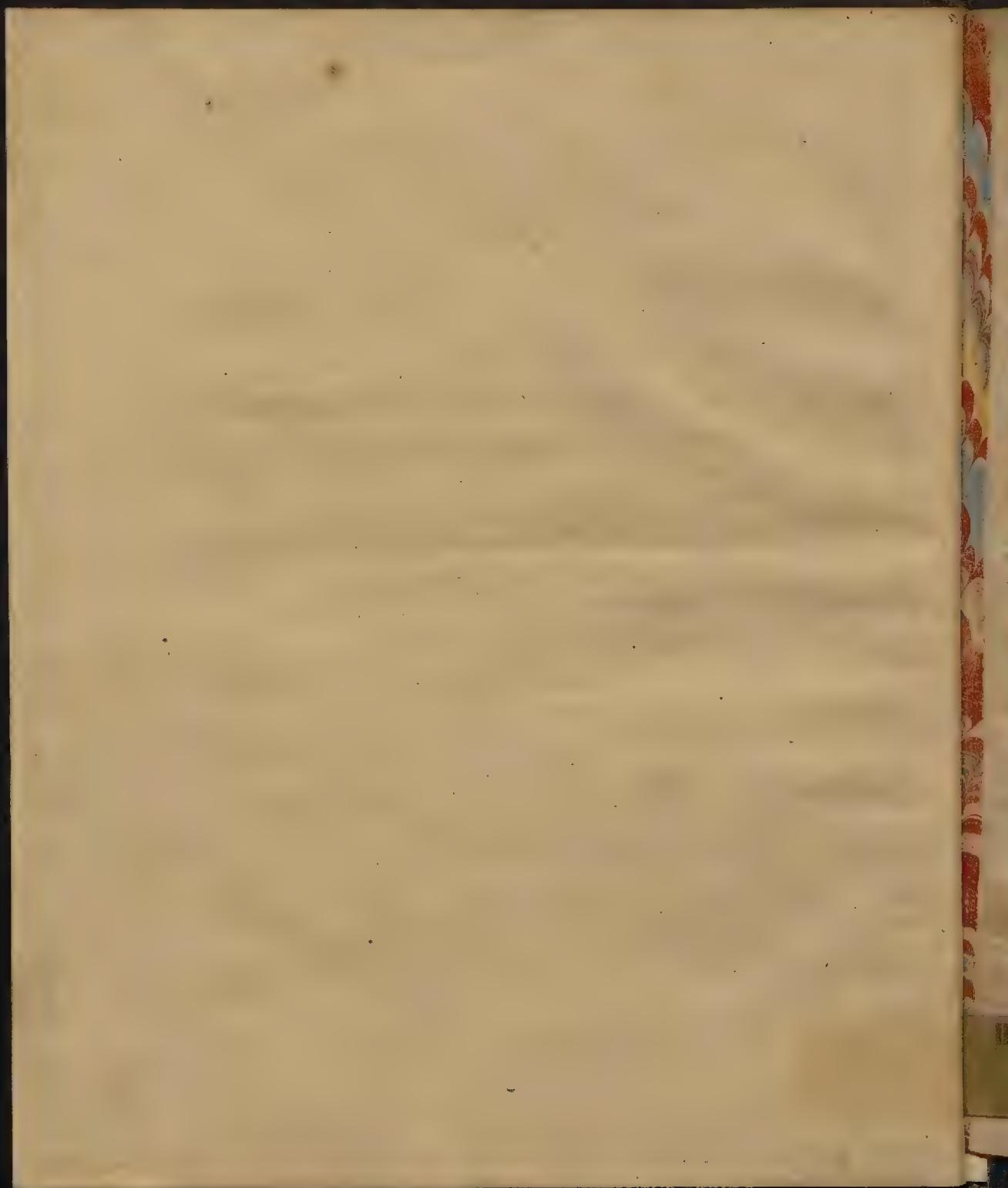

A 141

DEMONSTRATIO

qvibus Justis ex Causis

*Serenissimus ac Potentissimus Prin-
ceps*

AUGUSTUS II.

Poloniarum Rex, Elector Sa-
xoniae, h. t. Sacri Romani Imperii
Vicarius,

*Regis Sueciae in Pomerania cite-
riore subsistentem Exercitum
ag greditur.*

A. O. R. MDCC XI. Mense Augusto.

Hist. Polon.

H. Polon. 645/13.

CITY OF ALBANY

ALBANY, N.Y.

OFFICE OF THE CITY CLERK

RECEIVED

586190

I Mag. St. Dr.

RECEIVED

ALBANY, N.Y.

OFFICE OF THE CITY CLERK

1965 D 40 St. Dr.

ALBANY, N.Y.

* * * *

OMnibus sine dubio Manifestum est, quantum Serenissimus Poloniarum Rex, Serenissimorum contra Galliam Fœderatorum tribuerit amicitia, & statim a præsentis hujus Belli initio, posthabito sæpius etiam suo emolumento, nullam neglexerit occasionem, paratum ad officia suum iisdem commonstrare animum. Magnum certe sacra sua **Regia Majestas** hujus rei dedit documentum, quū A. 1709. Suecicæ sub Crassovio militantes copiæ ex Polonia in Pomeraniam se reciperent. Erat tum è re **Sereniss. Regis Poloniæ**, hostes prosterne-
re, neque ipsis indulgere tempus, ut vires resumerent, turbandæ denuò Poloniæ, aut ut continuum metum **S. R. Maj** hæreditariis injicerent Provinciis, sive iisdem inferrent damnum. Aderant tum quoque non modo justæ rationes, satis virium, sed ~~est~~ *et* Russorum sub Generali Campi-Ducis legato GOLZIO, auxilia, & non minus Polonorum Lithuanorumque robur, quibus adhibitis, ad exemplum Regis Sueciæ, A. 1706. ab ipso datum, **Ser. Pol. REX** utique hostium insequi vestigia, & in Pomerania eosdem armis aggredi potuisset. At quamvis hoc ipsum suæ securitati maxime fuisset proficuum, sponte tamen abstinuit & ad **Ser. con-**

tra Galliam Foederatorum cupita, magna cum industria rem eo direxit, ut sub conditione certæ & sufficientis *Guarantiæ*, pro securitate *Borealium Principum Confoederatorum*, a supra dictis *Foederatis* præstandæ, persequendi *Crassovianas* copias omissum & mutatum fuerit consilium. Statim post hæc, à *M. Czaro* & a *Polonica Republica*, de bona qva essent erga *Sereniss. c. G. Foederatos* voluntate *Hagam* & *Ratisbonam* perscriptum fuit, benevolumqve suum declararunt animum, addita tamen clausula, ut non modo *Saxonica* terræ, sed etiam *Poloniæ Regnum* & denominatæ deinceps in *Neutralitatis* actibus *Danica* *Provincia*, sub *Ser. c. g. Foederatorum Guarantia*, contra *Suecicam* invasionem omni fruerentur securitate. Siqvidem haud æqvum foret, liberam hostibus fugam rogare velle, & tamen metuendum ab iis periculum avertere nolle.

Approbatum hoc fuit, & ad hæc super *Neutralitatis* negotio *Hagæ* & *Ratisbonæ* consveto more tractatus instituti; *Serenissimi Foederati* tunc temporis hoc negotium eo considerabant modo, quasi *S. R. Imperii Salus*, & totius communis causæ inde dependeret fortuna.

Qvum

Quum etiam hoc intuitu **Boreal. Fœderati** hanc acceptassent Neutralitatem & per hanc uti vinculo cum **Fœderatis contra Galliam**, colligarentur, adeo, ut contra illum, qui huic instituto refragari sibi præsumpsisset, unitis viribus pugnandum fore, decerneretur: **Sereniss. Pol. Rex** ex sua parte omne istud religiose observavit, quod ab utrisque Fœderatis statutum fuerat, in certâ versatus fiducia, Sueciæ Regem, secundum Holmiensis Regii Senatus obstringentem declarationem solenni scripto Hagæ Comitum exhibitam, Fœderatorum accessurum conventioni, & ad eandem se conformaturum.

Fecit autem Rex Sueciæ verbis & factis plane contrarium, præter omnium spem & opinionem, sicuti hoc toti constat Orbi; Dum quidem ab initio variis illusionibus circumducere **Sereniss. Fœderatos** tentaverit, & de dandis 8000. militibus, ex Pomeranico sub Crassovio militante exercitu, tractatus cum ipsis instituerit. Postea verò quum Britanni & Belgæ in omnia, quæ desiderata fuerant, consensissent, & ita Tractatus pro confectis haberi poterant, Senatui Holmiensi interdixerit, aliquid copiarum **Fœderatis** permittere; E contrario autem

I. Exercitum in Pomerania ultra dimidium novis conscriptis auxit militibus.

II. Haud parvum quoque copiarum numerum successive a quingenis usque ad Octogenos milites ex Suecia in Pomeraniam trajecit.

III. Nonnullas naves Danicas ex iis egressas Provinciis, quæ sub Neutralitate comprehenduntur, in mari hostiliter tractavit & abegit, atque sic ipso facto Neutralitatem rupit. Adeò ut

IV. Post percussum cum Porta Ottomannica, Christiani Nominis hærede hoste, haud excusandum fœdus, non dubitaverit, tam Hagæ Comitum quam in comitiis S. R. Imperii per solenne Scriptum, de dato ad Benderam d. 30. Novembr. 1710., declarare, (sicuti jamdum in Aula Cæsarea L. B. a Strahlenheim, d. 11. Augusti e. a. contra Sanctionem hujus conventionis ejusque prosecutionem protestatus est) se Neutralitatem de qua conventum erat plane rejicere, neque ista tenere velle; Dyræ insuper Phrasæ, contumeliosæ, & Fœderatis non ferendæ, additæ sunt comminationes; Hanc nimirum Neutralitatis conventionem partialem esse, (cum ista tamen si Sueciæ Rex rem bene considerare vellet, in suum cedebat commodum.) Se sibi Libertatem nulla Lege limitatam reservare, ut Potentiam

Viresqve suas contra suos quoscunqve,
hostes, ubicunqve locorum & quovis tem-
pore, secundum jus & morem belli,
(sævisimi Suecorum excessus testantur quam parum illi
hoc jus observent,) adhibeat. Quod si quis
impedimento futurus esset, quo minus ju-
ratum suum hostem armis persequi pos-
sit, eundem se alio modo considerare non
posse quam tanquam aggressorem, & pro
tali declarare. Quod re ipsa nil est aliud, quam
bellum non modo contra Sereniss. Boreal. Fœ-
deratos in genere, & contra Sereniss. Poloniæ
Regem in specie, in-et extra Regnum Poloniæ & E-
lectorales ditiones, ubicunqve locorum & quocunqve
tempore persequi velle; Sed etiam Serenissimis
contra Galliam Fœderatis, Bellum denuncia-
re, idqve Turcarum, Tartarorumqve, fœderatorum
suorum ope undiqve ferro & incendiis continuare.
Siquidem hoc ipsum Rex Sueciæ in Manifesto sub d.
Benderæ d. 28. Jan. hujus anni, 1711, per Palatinum Kio-
viensem cum armata manu Barbarorum & infidelium
in Poloniam misso, & directe contra Poloniæ Re-
gem

gem concepto, expressis verbis manifestat, se hunc in finem cum Turca & Tartaro contraxisse foedus. At Serenissimi contra Galliam Foederati ob has comminationes, non deerunt quo minus Neutralitati suum maneat robur & stabilamentum.

V. Accedit ad hoc, quod nuper perduellis Smigielskius ex Svecica Pomerania cum damnando Lescinii Comitis Manifesto, (qui etiam huc usque in hac degit Provincia ibidemque alitur,) & cum parte aliqua hostilium copiarum in Poloniam irrepperit, ad rebellionem ciere Polonorum tentaverit animos, re ipsa etiam hostilia contra Regis Poloniae milites exercuerit, & quum undique investigaretur, in modo memoratam Svecicam refugerit Provinciam, ubi simili modo sustentatur, & de omnibus necessariis ipsi prospicitur. Quo facto denuò Neutralitas fracta rupta est. Unde Sereniss. Polon. Rex eo magis pro se militantem habet iustitiam, & urgentem necessitatem, ut omnia licita & quaecunque potest adhibeat media eradicando tam spinoso malo funditus, & obstruendis fontibus unde torrens est metuendus.

Nulla est praesumptio, Ser. c. Galliam Foederatos, quum permoverint Ser. Pol. Regem ejusque Foederatos, illorum intuitu, & ad Sveciae

ciæ Regis proprium commodum conceptam apprehendere Neutralitatem, quam hic tam irreverenter rejecit, eo fuisse animo, ut tanta propensio cederet in damnum Regis, Regni Poloniæ, & cæterarum Subditarum Provinciarum ruinam; Quemadmodum id jamdum evenit, dum præ metu hostilis ex Pomerania invasionis complures Subditorum Patria excefferint, unde mercatorum fidei apud exteros, & ipsis commerciis multum illatum est damni. Et præter hoc immensæ in conscribendos conducendosque milites expensæ, conscriptio Cohortium & Turmarum per Præfecturas Majores, & evocatio populi & plebis per totum Electoratum, Impedimentum in re Oeconomica, & inde emergens in redditibus damnum, aliaque post se traxere incommoda.

Haud etiam æquum esset, ut Sveciæ Rex de hac Neutralitatis conventionem, quanquam ab ipso irreverenter rejecta, præter illud emolumentum, quod ex ea nactus est, ut Crassovianas copias nemo in Pomeraniam usque insequeretur, adhuc ultra in damnum & præjudicium Ser. Pol. Regis ipsiusque Bor. Foederatorum eadem fruatur Neutralitate; Si quidem nemo erit, qui non introspiciat, totam Turcici Belli molem in augmento Svecici in Pomerania exercitus, & futura in Poloniam aut Saxoniam invasionem superstructam esse.

B

Hoc

Hoc rerum Statu, & quum toti pateſcat Orbi Sve-
ciæ Regem conſiliis & factis ſemet ipſum evolviſſe, ut
ad eundem amplius haud ſit reſpiciendum. E contra-
rio vero, per penſis vehementibus, & a Chriſtiano Prin-
cipe vix auditis comminationibus, a diſperſione Pome-
ranici exercitus non modo Sereniſſ. Regis Pol.
& ſuarum ditionum dependeat ſecuritas, quam etiam
Sereniſſ. c. Galliam Fœderati præſtare ſecun-
dum conventionem omnino obligati ſunt; Verum
inſuper conſervatio & tranqvillitas S. R.
Imperii, & communis cauſæ felix depen-
deat eventus.

Speraverat quidem Seren. Pol. Rex, Ser.
contra Galliam Fœderatos ad conſervandam
Neutralitatem deſtinatas copias, domando minaci ho-
ſti, ſub ductu Sereniſſ. Polon. Regis, tanquam
partis læſæ & periclitantis, militatum miſſuros.

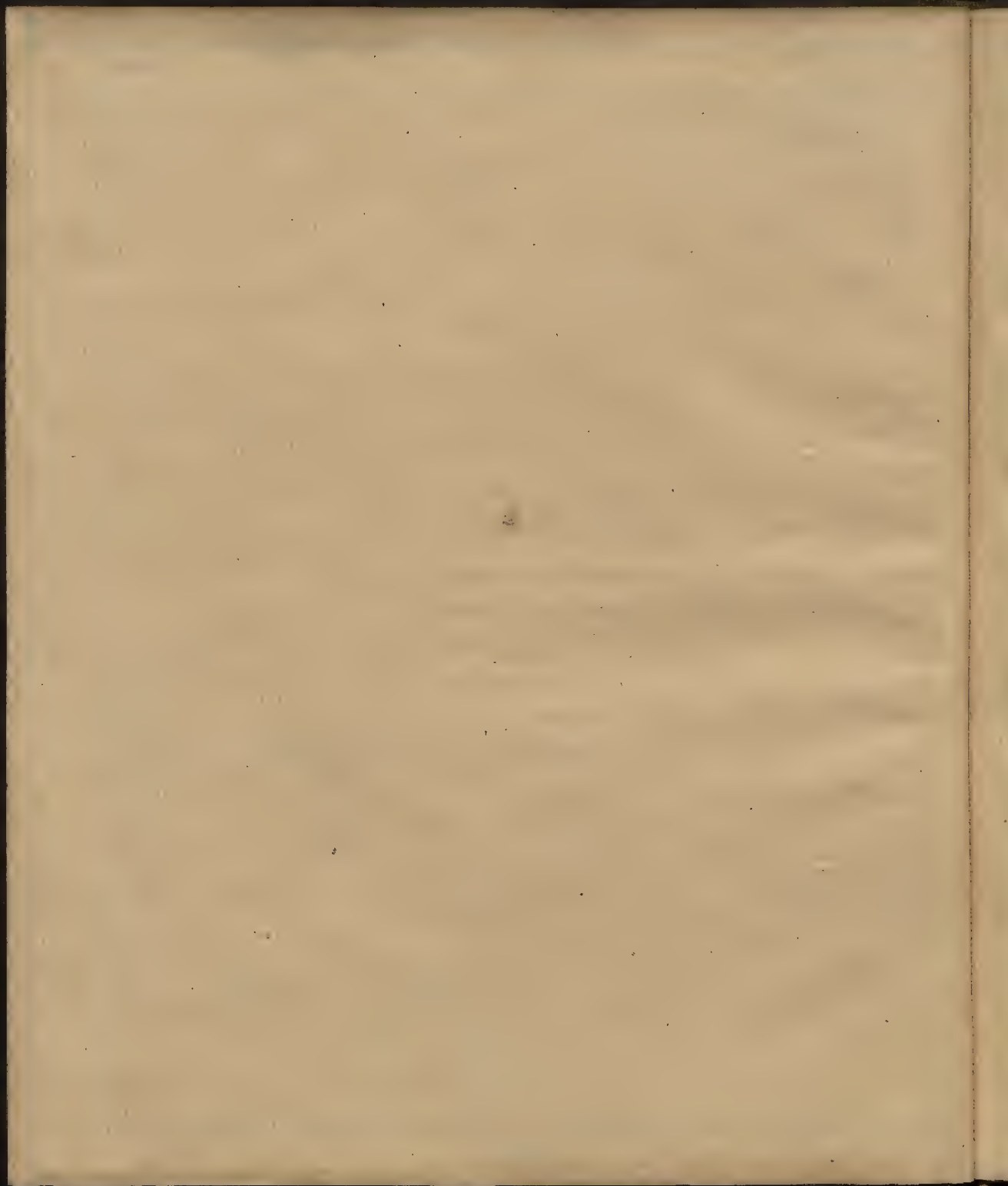
Quum vero huc uſque Seren. c. G. Fœderati
bonam ſuam propenſionem exequi nequiverint; Dum
retardationes & procrastinationes de Copiarum pro-
fectione, quos ad tuendam Neutralitatem promiſerant,
præterlapſo quoque termino, id ſatis indicent; Inte-
rim vero Sereniſſ. Pol. Rex ob evitandum & præ-
veniendum damnum, indeque orituros alios eventus
fine

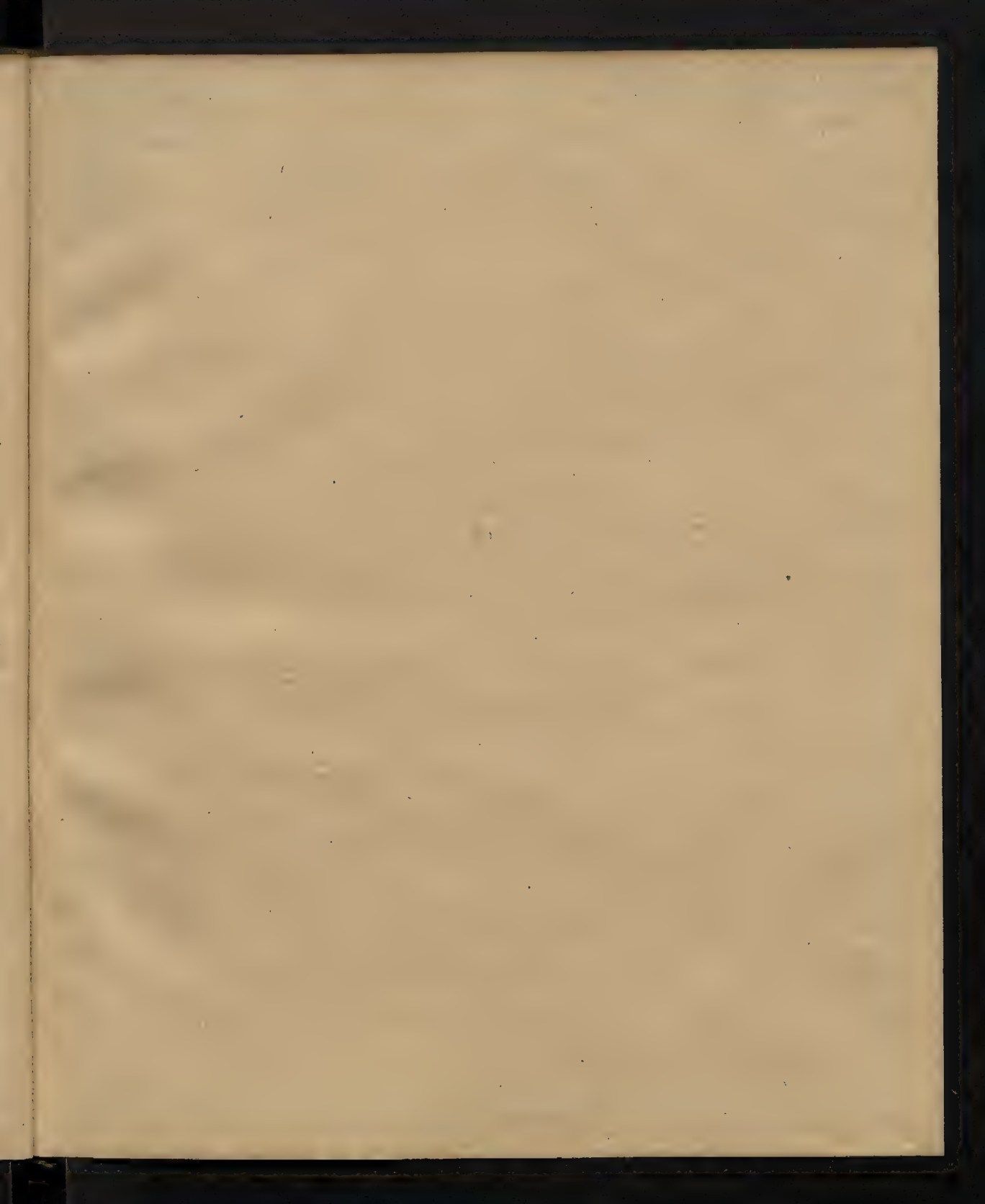
sine mora ulteriori rebus suis consulere necesse habeat:
 In super fideles Poloniae Regni Status, jam ultra in am-
 biguo versari nolint, quin potius firmam & stabilem
 Regni Polonici exoptent tranquillitatem: Præterea e-
 tiam non tantummodo ex his pro conservatione Polo-
 niæ & Saxoniae allegatis rationibus, **Sereniss. Regis**
Pol. Majestas moveatur, in eum finem legitimis &
 iustis uti mediis; Sed imprimis, uti jam mo-
 nitum, **S. R. Imperii** hoc requirat tranqvil-
 litas, cujus cura eidem utpote nunc tem-
 poris Imperii **VICARIO**, incumbit, & **Di-**
rectoris munus in **Circulo Saxonico Su-**
periori ab eodem exigit. Præsertim quum no-
 tum sit, Regem Sueciæ nuper cum Gallorum Rege in-
 iisse pacta, quorum tenor non adeò versatur in secreto,
 quin non ad manus **Ser. contra Galliam Fœ-**
deratorum ejusdem pervenerit copia; Præter hoc
 etiam certò constet, Svecos in Pomerania illud tantum
 præstolari tempus, quo Bavariæ quondam Elector, fu-
 os contra **S. R. Imperium** juxta superioris Rheni ripas
 exequi possit conatus; Neque aliter suspicandum,
 quam, Svecos ea usuros occasione, & potius in Saxo-
 niam & Provincias Imperii, quam in Poloniam irrup-
 tuos. Unde patet, summè necessarium esse idonea
inire

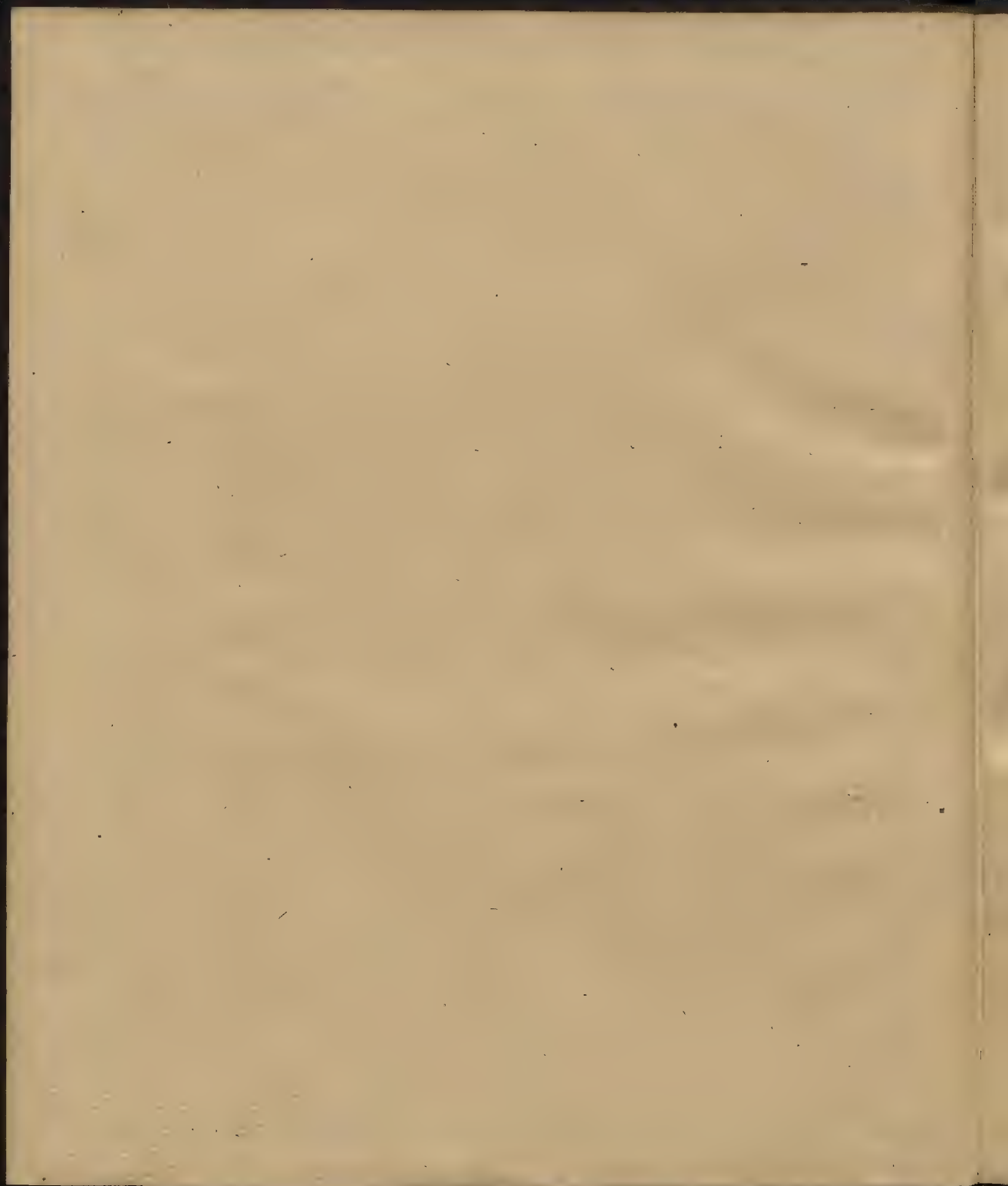
inire consilia ut per dispersionem Suecici in
Pomerania exercitus, S. R. Imperii stabiliatur & conservetur tranquillitas, metuendis periculosis Machinationibus obviam eatur, & suppositi doloso cineri ignes quam primum extinguantur.

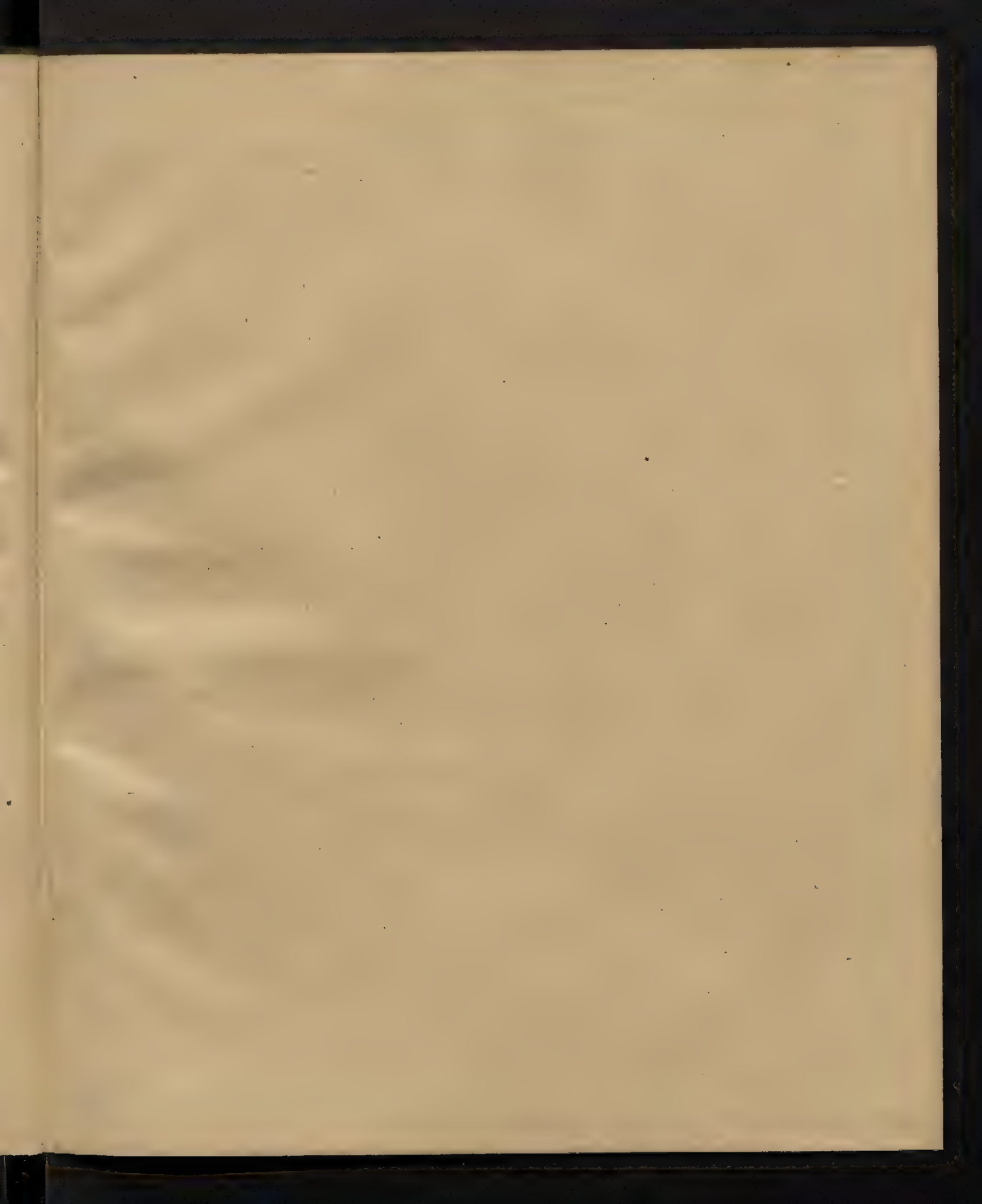
Nemo itaque improbabit Serenissimi Regis
Poloniæ propositum, quod tandem collectis a Deo
concessis viribus, & foederatorum suorum ope &
auxilio, suæ prospiciat securitati, suo quæ satisfaciat officio. Insimul declaratur a parte Sereniss. Polon.
Regis, nihil aliud eidem esse cordi quam
S. R. Imperii tranquillitatem, sibi, suis,
procurare securitatem, & id agere velle,
ne Ser. contra Galliam Foederati in felicibus suis impediantur successibus. Firmam quoque spem concipit Ser. Pol. Rex, Ser.
c. G. Foederatos, quando videbunt Seren. Boreal. Foederatos tam egregie res suas disposuisse, eo promptius accessuros, atque id, ad quod per stipulata omnino tenentur, præstituros, ut salutare istud inter ipsos utrosque Vinculum Unionis, quod hætenus duravit, in commune ipsorum emolumentum adhuc porro maneat indissolubile.

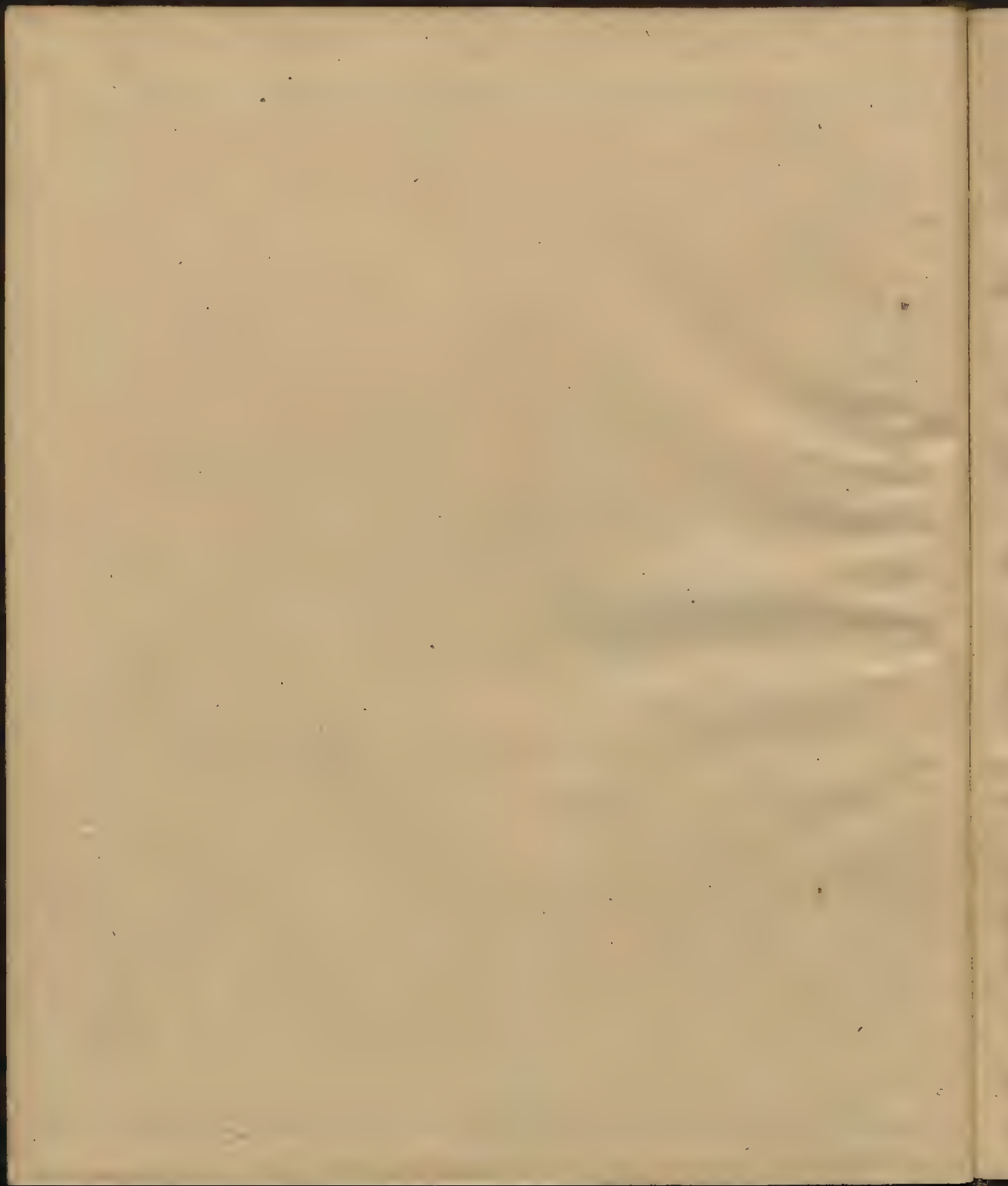
1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525

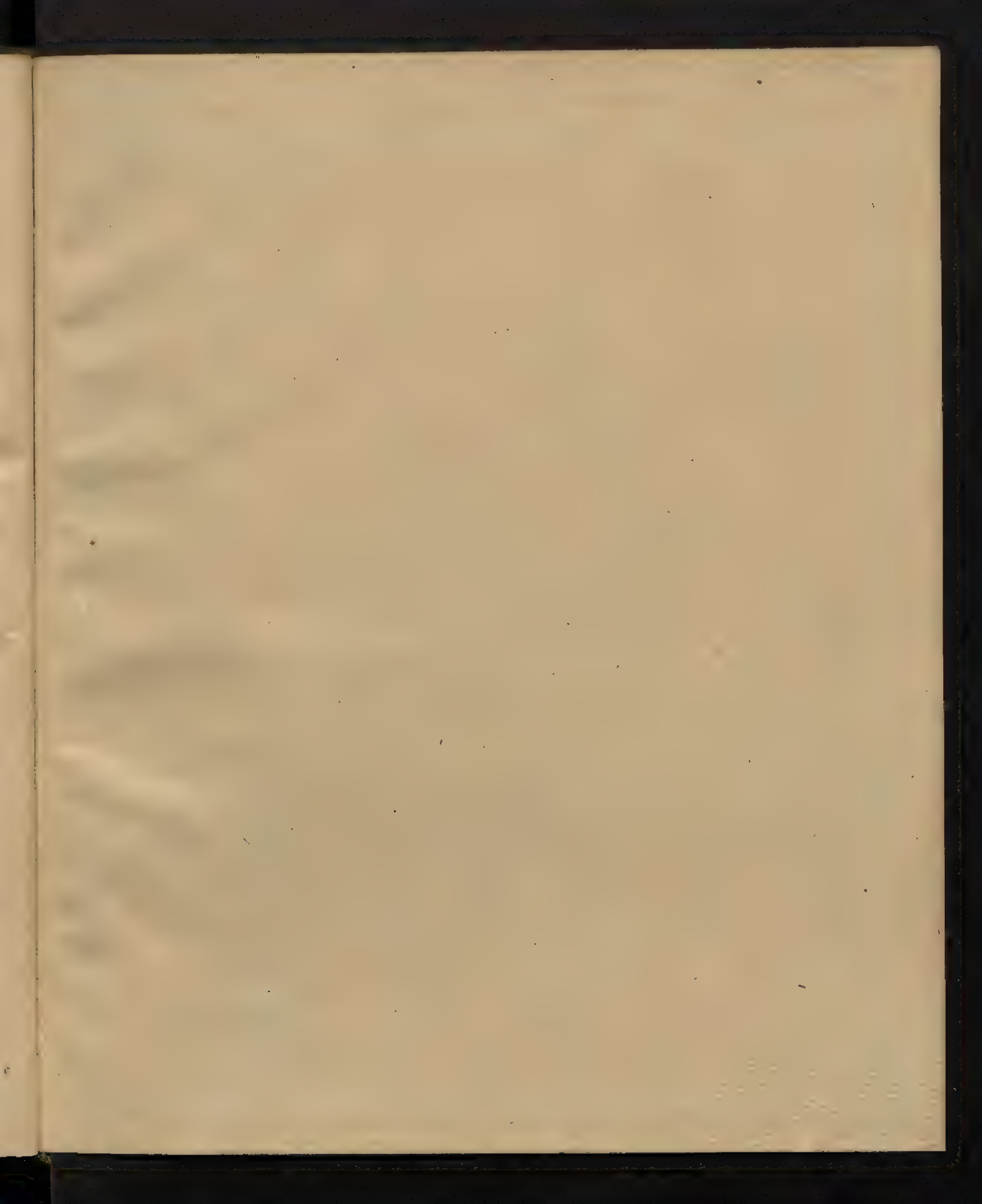

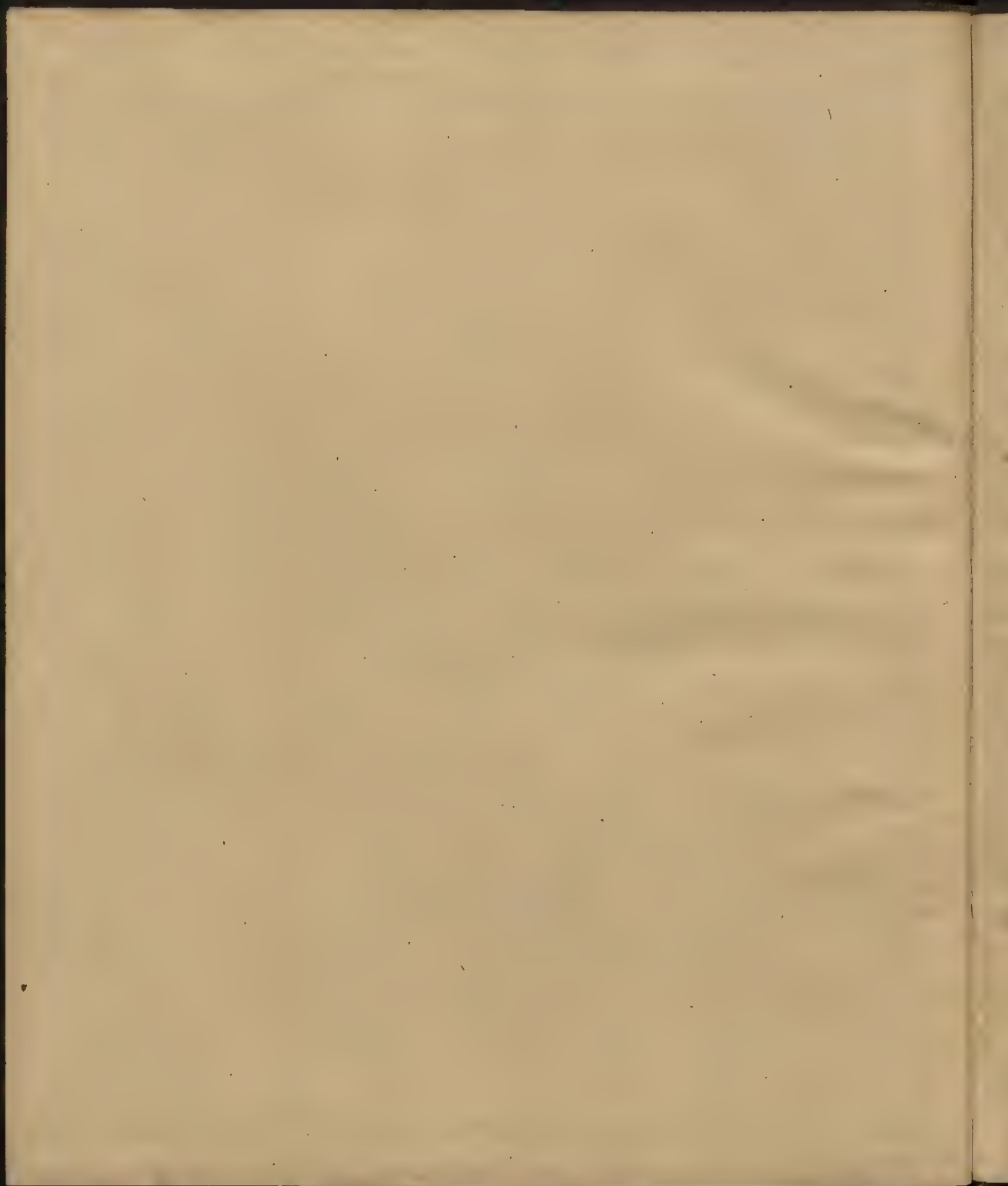

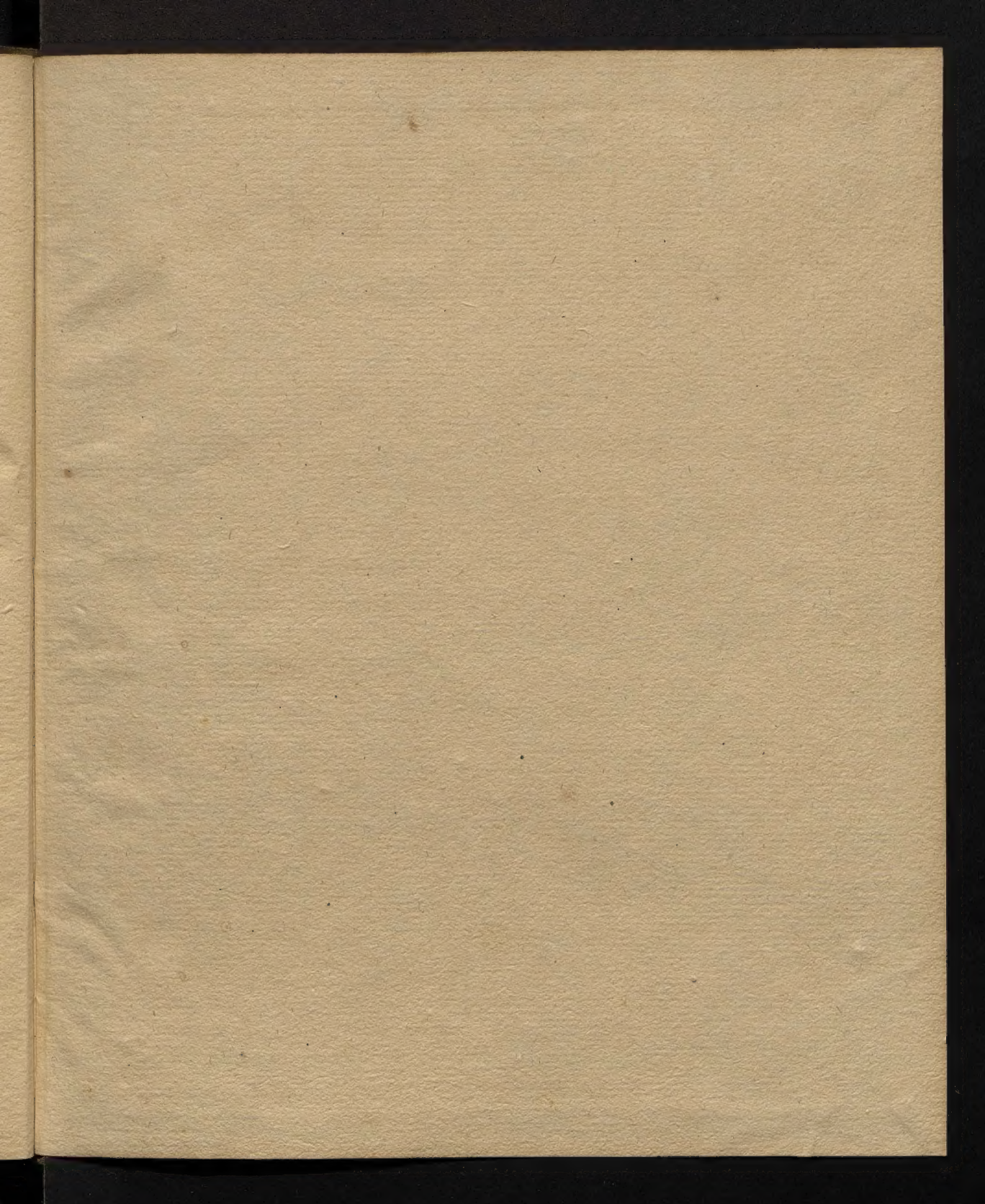

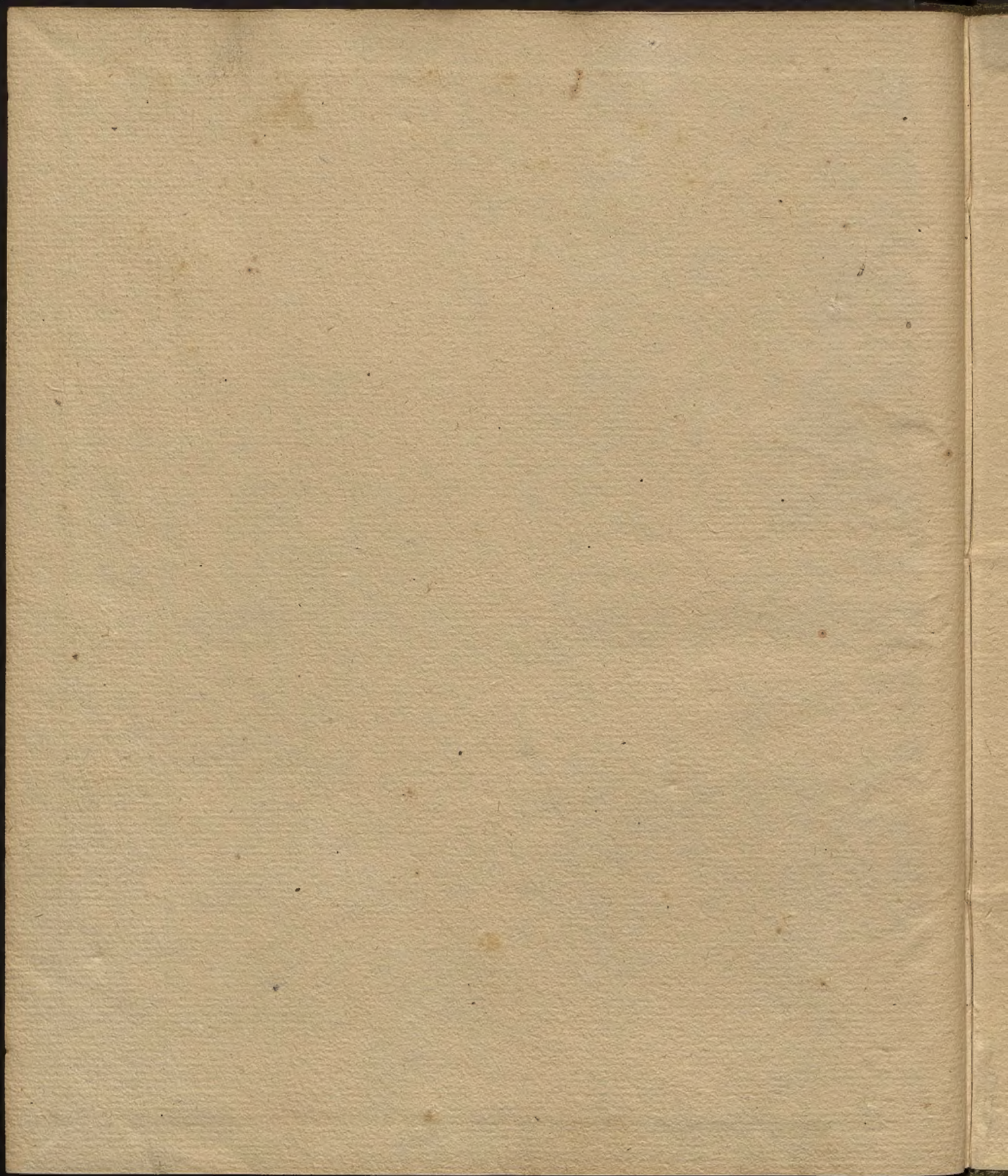

200 /

Biblioteka Jagiellońska

stdr0032154

